

Försvarsdepartementet

Promemorian Förstärkt integritetsskydd vid signalspaning

Tullverket vill lämna följande synpunkter med anledning av promemorian.

Allmänt

En framgångsrik bekämpning av organiserad brottslighet kräver en väl utvecklad underrättelseverksamhet med effektiva inhämtningsmetoder samt en god och nära samverkan med andra berörda myndigheter.

Tullverket anser att det är bra att ändamålen för vilka signalspaning får bedrivas preciseras i lag. Tullverket är dock kritisk till förslaget att signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet endast ska få inriktas av regeringen, Regeringskansliet och Försvarsmakten. Förslaget innebär att det stöd som Försvarets radioanstalt hittills lämnat till ett antal myndigheter i praktiken omöjliggörs. Utredningen framhåller att begränsningen av inriktningen får konsekvenser för Säkerhetspolisen och den öppna polisen, men också för flera andra myndigheter som därigenom berövas den enda möjligheten att erhålla information som verksamheten i stor utsträckning är beroende av. Tullverket är en dessa myndigheter.

En särskild utredning har tillsatts för att utreda hur Säkerhetspolisens och Rikspolisstyrelsens behov av underrättelser om utländska förhållanden kan tillgodoses på ett rättssäkert och effektivt sätt. Tullverket omfattas emellertid inte av den utredningen.

Konsekvenser för Tullverkets verksamhet avseende förslaget om begränsning av inriktade myndigheter

Sverige har sedan tidigare tagit ansvar för att arbeta för icke-spridning av massförstörelsevapen, både internationellt och nationellt. Tullverket ingår i den krets av myndigheter som arbetar mot utveckling och spridning av massförstörelsevapen. Samarbetet mellan myndigheterna fungerar mycket bra och kan beskrivas som att varje myndighet utgör en kugge i ett maskineri. Signalspaningsinformationen från Försvarets radioanstalt utgör en viktig grund för det gemensamma icke-spridningsarbetet. Varje myndighet kan mot bakgrund av rapporterna från Försvarets radioanstalt tillföra information som

gör att det är möjligt att skapa en gemensam bild av vad som pågår. Den information om tidigare exporter som registrerats i Tullverkets datasystem (TDS), och som enbart Tullverket har tillgång till utgör ofta en viktig pusselbit vid kartläggningen av företag som kan misstänkas för att exportera strategiska produkter utan erforderliga tillstånd. Utredningens förslag kommer att få negativ påverkan på effektivitetsnivån i Tullverkets regelbundna möten med berörda samverkansmyndigheter inom icke-spridningsområdet. Om Tullverket inte får ta del av samma signalspaningsinformation som övriga myndigheter som ingår i denna samverkan förändras också förutsättningarna för samarbetet.

Utredningens förslag om begränsning av inriktade myndigheter kommer att leda till att Tullverkets förmåga att stoppa godset vid gränsen allvarligt försämras, vilket i förlängningen kan leda till att svensktillverkade produkter med dubbla användningsområden exporteras till mottagare som strävar efter massförstörelsevapen.

Utan direkta inriktningar till Försvarets radioanstalt kommer Tullverket endast ha tillgång till det traditionsmässiga underrättelseflödet från andra källor än Försvarets radioanstalt som är svårbearbetat då det krävs stora resurser för att sälla och komma åt viktig information. Smugglingen av produkter som kan användas för produktion av massförstörelsevapen är internationell och har ofta sin början utanför, men också inom Sveriges gränser. Promemorians förslag begränsar också Sveriges möjlighet att delta i det internationella samfundets kamp mot utveckling och spridning av massförstörelsevapen.

Det är av yttersta vikt att Tullverket även fortsättningsvis har möjlighet att ge inriktningar till Försvarets radioanstalt gällande signalspaning. Såväl Tullverkets operativa kontrollverksamhet inom området icke-spridning, som Tullverkets bekämpning av gränsöverskridande organiserad brottslighet är beroende av inriktningarna.

Ärendets handläggning

I den slutliga handläggningen av ärendet har deltagit generaltulldirektören Karin Starrin (beslutande), produktionsprocessägaren Sven-Peter Ohlsson, operativa chefen Håkan Brandorf, nationella specialisten Elisabeth Söderström och juristen Annika Jonsson (föredragande).

TULLVERKET

Karin Starrin

Annika Jonsson

Kopia till
Finansdepartementet, Skatte- och tullavdelningen
VLS
BB-stab
EH-stab
KOM